

Onderwerp	Aanpak ecologisch beheer bermen en sloten
Zaaknummer	79045-2025
B&W vergadering	10 februari 2026
Integrale advisering	Jody Pol-Kruiper (financiën)
Portefeuillehouder	Dhr. B. (Breun) Breunissen
Voor informatie	Wendy Busscher en Hennie Rodijk

Bestuurssamenvatting

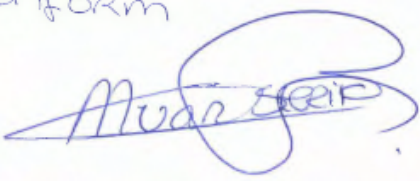
Als uitwerking van het beleidsplan Biodiversiteit is de aanpak ecologisch berm- en slootbeheer ontwikkeld. Centrale vraag hierbij is: welke strategie gaat de gemeente Raalte hanteren om te komen tot meer biodiversiteit in bermen en sloten. Hierbij introduceren we een focusgebied met de meest kansrijke locaties. Uw college wordt voorgesteld met deze aanpak in te stemmen en dit mede als onderlegger te gebruiken voor het ontwikkelen van een beheerplan bermen en sloten.

Beslispunten

1. In te stemmen met de aanpak ecologisch beheer bermen en sloten;
2. De raad de stukken ter kennisname aan te bieden.

Besluit

Conform

Inleiding

In oktober 2024 heeft de gemeenteraad het beleidsplan biodiversiteit vastgesteld. Hieraan is een actieprogramma gekoppeld, waarvan het opstellen van een ecologisch bermen- en slotenplan een onderdeel is. Hieraan is uitvoering gegeven. Voor u ligt de aanpak ecologisch beheer bermen en sloten. Deze aanpak lichten wij hieronder kort toe.

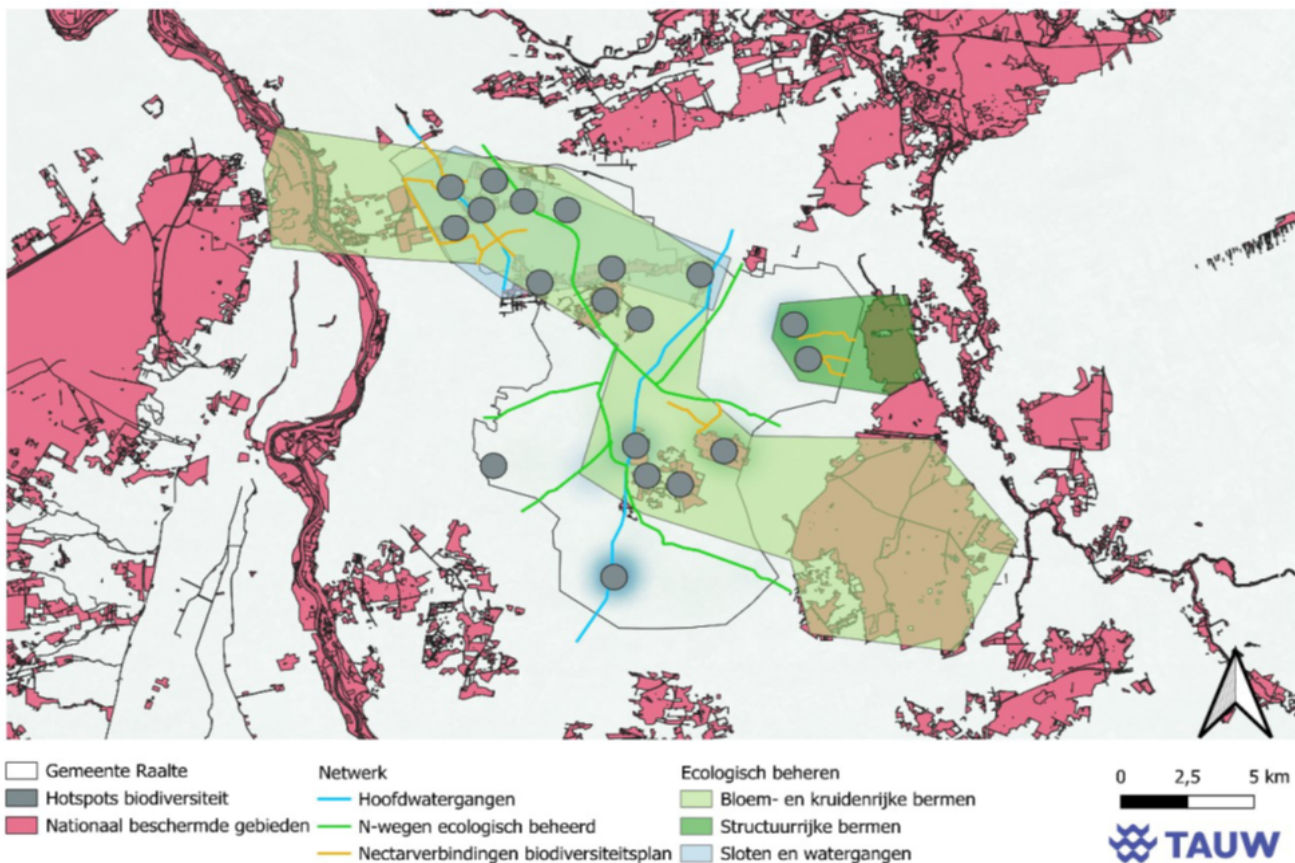
De gemeente Raalte streeft naar meer biodiversiteit. Dat is vastgelegd in het beleidsplan biodiversiteit. Er is opdracht gegeven aan adviesbureau Tauw om de meest kansrijke gebieden voor ecologisch maaibeheer in het buitengebied in beeld te krijgen. Deze input willen we verwerken in een nieuw beheerplan bermen en sloten, waarin het ecologisch bermbeheer integraal verwerkt wordt. Over nut en noodzaak van het ecologisch bermbeheer hoeven we niet verder uit te wijden. Wel is het van belang om te weten dat de ca. 350 km aan bermen en sloten een belangrijk en relatief kleinschalig netwerk vormt als verbinding tussen natuurgebieden, kernen en ecologische corridors. Door ecologisch te beheren kan worden bijgedragen aan het versterken van de biodiversiteit.

Als onderzoeksvraag is gesteld: Hoe komen we tot de meest kansrijke gebieden voor ecologisch maaibeheer? De keuzes moeten hierbij uitlegbaar en navolgbaar zijn. In dit onderzoek is onder andere gekeken naar inventarisaties en GIS analyses ten aanzien van abiotische en ecologische aspecten. Op de kaart is gekeken naar de ligging van natuurgebieden, bodemgesteldheid schaduwwerking, de breedte van een berm of sloot, het wegtype en ligging ten opzichte van de natuurtypenkaart van de provincie Overijssel.

Focusgebied ecologisch beheer

Na een proces van terugkoppeling in enkele werksessies, zowel extern (met o.a. leden Werkgroep Groene Agenda) als intern, zijn de kansrijke gebieden aangewezen en op kaart verwerkt. Vanuit de werksessies is de volgende aanbeveling mee gegeven: Sterke focus op samenwerking, monitoring en benutten van bestaande structuren en kansen. Zie onderstaande kaart.

Het focusgebied voor ecologisch beheerde bermen loopt als een omgekeerde S-vorm door de gemeente en omvat de meest kansrijke locaties voor ecologische beheer.

Het focusgebied voor ecologisch beheerde sloten ligt tussen belangrijke watergangen in de gemeente. Structuurrijke bermen rondom Luttenberg bieden een veilige stapsteen. Daarnaast loopt er een netwerk van verbindingen door de gemeente waarlangs soorten zich kunnen verspreiden binnen de gemeente en naar gebieden buiten de gemeente.

Aanpak/strategie ecologisch berm- en slootbeheer

Om de bermen en sloten in het focusgebied ook daadwerkelijk te kunnen laten bijdragen aan het versterken van de biodiversiteit zijn hierop specifiek gerichte maatregelen nodig. Verarmen van de bodem door het maaisel af te voeren is hierbij belangrijk. Het maaibeheer willen we baseren op de 'Kleurkeur groen en blauw' een handreiking van de Vlinderstichting. Niet klepelen hoort hier vanzelfsprekend bij alsook het gefaseerd maaien of deels laten staan van de

vegetatie. De veiligheidsstrook langs wegen wordt niet ecologisch beheert, hier staat de veiligheid voorop. De uitwerking van deze aanpak vindt plaats binnen het opstellen van een beheerplan bermen en sloten (in 2026). Hierbij wordt aandacht besteed aan onder meer het specifieker maken van doelstellingen ten aanzien van vegetatietypen en soorten, de communicatie hieromtrent en de monitoring. Buiten het focusgebied wordt het reguliere maaibeheer voortgezet. Voor bijzondere en kansrijke plekken kan extra inzet worden gepleegd om de biodiversiteit te versterken.

Beoogd effect

Door in te stemmen met de aanpak ecologisch berm- en slootbeheer kan uitvoering worden gegeven aan één van de onderdelen van het actieprogramma uit het beleidsplan biodiversiteit. Door deze aanpak als bouwsteen toe te passen bij het ontwikkelen van een beheerplan bermen en sloten kan ook goed onderbouwd worden welke gebieden het meest kansrijk zijn. Hiermee komen we uiteindelijk tot maatregelen die daadwerkelijk bijdragen aan het versterken van de biodiversiteit.

Argumenten

1.1 Hiermee is de basis gelegd voor het ontwikkelen van een beheerplan bermen en sloten.

In stemmen met deze aanpak is nodig, hiermee beschikken we over goed onderbouwde en een gedragen aanpak voor het opstellen van een beheerplan bermen en sloten.

2.1. Hiermee wordt de raad geïnformeerd over een deeluitwerking van het biodiversiteitsplan

We bieden de raad de stukken ter kennisname aan. Hiermee wordt, zoals bij de vaststelling van het biodiversiteitsplan is afgesproken, de raad geïnformeerd over een deel van de uitwerking van het vastgestelde beleidsplan biodiversiteit.

Duurzaamheid

Het ecologisch berm- en slootbeheer draagt op grote schaal bij aan het behouden en versterken van de biodiversiteit en daarmee aan de duurzaamheid in de gemeente Raalte.

Kanttekeningen

1.1 De eerste jaren zijn waarschijnlijk extra middelen nodig

Het ecologisch maaibeheer (ongeveer 1/3 van het areaal) leidt in de eerste jaren zeer waarschijnlijk tot hogere kosten. De totale kosten voor bermonderhoud uitgevoerd door eigen dienst en aannemers liggen met het huidige bermbeheer rond de € 225.000,-. Rekening houdend met bovenstaande informatie worden de meerkosten voor de eerste jaren ingeschat tussen € 65.000-80.000. Deze meerkosten zullen in de loop der jaren (door vershraling van de bermen) weer afnemen. De afgelopen jaren was er een tekort op de kostencategorie bermen onderhoud. Dit werd tot nu toe op programmaniveau gecorrigeerd.

Financiën en Fiscale aspecten

Met het vaststellen van deze aanpak is nog niet duidelijk in welke mate dit leidt tot het aanpassen van de exploitatiebegroting. De financiële consequenties zijn sterk afhankelijk van de schaal waarop het beheer wordt aangepast en het type maatregel dat wordt genomen. Dit zal bij het opstellen van het beheerplan nader verkend worden. In de reguliere P&C-cyclus zal dit als nieuw beleid worden voorgesteld, waarbij dit onderdeel wordt van de integrale financiële afweging.

Vervolg

Na vaststelling van deze adviesnota door uw college wordt deze aanpak verder uitgewerkt in het beheerplan bermen en sloten. Dit beheerplan zal t.z.t. aan uw college ter besluitvorming worden aangeboden.

Communicatie

Met de betrokkenen zal een terugkoppeling plaatsvinden (o.a. intern en de werkgroep groene agenda). In het kader van het opstellen van de beheerplan bermen en sloten zal met maatschappelijke organisaties en -waar nodig- met individuele aangrenzende grondeigenaren contact worden gelegd.

Bijlagen

Bijlage 1

Rapport strategie voor ecologisch beheer van bermen, sloten en greppels in de gemeente Raalte